

Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisen periaatteet

Piispainkokouksen esitys kirkolliskokoukselle 1/2018

Tausta:

Vuonna 2016 voimaan astuneen kirkon keskushallintouudistuksen myötä lähetysjärjestöksi hyväksymisestä säädetään kirkkolaissa. Kirkkolain 20 luvun 7 §:n 7. kohdan mukaan kirkolliskokouksen tehtävänä on ”päättää kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisestä ja tämän aseman lakkauttamisesta”. Piispainkokouksen tehtävänä puolestaan on Kirkkolain 21 luvun 2 §:n 4. kohdan mukaan ”tehdä esitys kirkolliskokoukselle kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisestä ja tämän aseman lakkauttamisesta”.

Jotta piispainkokous voi tarvittaessa tehdä asiasta esityksen kirkolliskokoukselle, lähetysjärjestöksi hyväksymiselle tulee olla ajantasaiset, kirkolliskokouksen hyväksymät periaatteet. Nyt voimassa olevat periaatteet kirkolliskokous on hyväksynyt keväätistunnossaan vuonna 1979. Ne ovat lainsäädäntö- ja organisaatiomuutosten vuoksi osin vanhentuneet.

Piispainkokouksen esityksen pohjana ovat kuitenkin kirkolliskokouksen vuonna 1979 hyväksymät periaatteet niiltä osin kuin ne ovat ajantasaiset. Toisena lähtökohtana on kirkkohallituksen ja kirkon lähetysjärjestöjen välinen lähetyksen perussopimus ja kolmantena lähtökohtana piispainkokouksen ja kirkkohallituksen hyväksymä lähetyksen peruslinjaus. Periaatteiden määrittelyssä on myös huomioitu eri hallintoelinten tehtävien ja vastuiden muuttuminen 30.12.2015 voimaan astuneiden kirkkolain muutosten myötä (KL 20:7 § kohta 7 ja KL 21:2 § kohdat 3 ja 4). Sen lisäksi, että piispainkokouksen tehtävänä on tehdä esitys lähetysjärjestöksi hyväksymisestä, sen tehtävänä on myös käsitellä kirkon lähetystehtävää koskevia asioita.

Perustelut:

Menettely-kohdassa alakohta 1.1. tulee muuttaa vastaamaan voimassa olevaa kirkkolakia (KL 21:2 § kohta 4). Alakohta 1.2. on menettänyt ajanmukaisuutensa. Vuonna 1971, kun laajennettu piispainkokous kävi keskustelun Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen anomuksesta tulla hyväksytyksi kirkon lähetysjärjestöksi, se päätti hyväksyä Kansanlähetyksen kirkon lähetysjärjestöksi ”yhdistyksen ei-kristillisten kansojen parissa Aasiassa ja Afrikassa tekemän varsinaisen ulkolähetyksen osalta”, rajaten pois Kansanlähetyksen slaavilaislähetyksen ja Euroopan katolisissa maissa tekemän työn kirkon virallisen lähetysohjelman ulkopuolelle. Tällainen erottelu ei ole enää tarkoituksenmukainen. Se on perusteltua korvata maininnalla lähetyksen perussopimuksesta. Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksytyt järjestöt allekirjoittaa kirkkohallituksen kanssa perussopimuksen lähetyksen järjestämisestä. Tällöin myös ero kirkon lähetysjärjestöjen ja muiden toimijoiden välillä tulee selväksi.

Kohdan 2 ”Hyväksymisen edellytykset” ensimmäisen virkkeen sanamuotoon ei ole muutostarpeita. Se on tarpeen säilyttää myös sen vuoksi, että se jättää kirkolliskokoukselle harkintavaltaa poiketa erityisistä syistä määrittelemistään periaatteista.

Alakohta 2.1. esitetään muutettavaksi niin, että siitä poistetaan erillinen maininta siitä, milloin järjestön sitoutumista evankelis-luterilaiseen tunnustukseen ei tarvitse mainita järjestön säännöissä. Maininta oli tarpeen, kun Suomen Piipliaseura hyväksyttiin kirkon lähetysjärjestöksi. Nyt Suomen Piipliaseuralta on kirkon lähetysjärjestön asema ja kirkkohallituksen ja lähetysjärjestöjen välisessä perussopimuksessa on maininta siitä, että kirkon tunnustukseen sitoutumista ei edellytetä Suomen Piipliaseuralta, jonka jäsenkuntaan kuuluvat Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien lisäksi Suomen ortodoksinen kirkko, Katolinen kirkko Suomessa ja Suomen Vapaakristillinen neuvosto. Alakohtaa 2.1. on tarpeen täydentää maininnalla siitä, että järjestö toteuttaa toiminnassaan kirkon hyväksymää kirkon lähetysten peruslinjausta ja sen toimintaperiaatteita.

Alakohtaa 2.3. on tarpeen ajanmukaistaa ilmaisullisesti korvaamalla vanhentunut termi ”ulkolähetys” ilmauksella ”ulkomaisilla työalueilla tapahtuva toiminta”.

Alakohta 2.4. on muuten ajanmukainen paitsi että ”kansallinen kirkko” on korvattu sanalla ”seurakunta”. Kun kansallinen kirkko syntyy, se päättää itse sakramenttien hoitamisesta oman järjestyksensä mukaisesti.

Hyväksymiseen liitettävistä ehdoista alakohta 3.1. on muutettu vastaamaan kirkkolakia ja lähetysten perussopimusta.

3.1. Järjestön tulee antaa vuosittain linjauksistaan, toiminnastaan ja taloudestaan tietoja piispainkokoukselle sekä toimia yhteistyössä Kirkon lähetystyön keskuksen ja muiden kirkon lähetysjärjestöjen kanssa.

Niin ikään alakohta 3.2. on muutettu vastaamaan kirkkolakia ja lähetysten perussopimusta.

3.2. Järjestön tulee tiedottaa piispainkokoukselle suunnitelmistaan, jotka koskevat sen toiminnan uusia merkittäviä avauksia yhteistyökumppaneiden kanssa kahdenvälisissä tai monenvälisissä suhteissa ja/tai verkostoissa, tai kun se suunnittelee uusia yhteistyösopimuksia ulkomaisten kirkkojen tai muiden kumppanien kanssa, tai kun se aikoo uusia voimassaolevia sopimuksiaan, joihin on tullut merkittäviä muutoksia.

Kohdassa 4 mainittu laajennettu piispainkokous lakkautettiin vuoden 1974 alusta. Kohdassa 4 mainitut laajennetun piispainkokouksen hyväksymät lähetysjärjestöt olivat vuonna 1979 Suomen Lähetysseura (1969/1954), Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys (1969/1954), Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland (1969), Suomen Piipliaseura (1970) ja Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys (1971). Ne eivät ilmoittaneet, etteivät ne hyväksyisi kirkolliskokouksen toukokuussa 1979 päättämiä kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisen

periaatteita. Kirkolliskokous hyväksyi vuonna 1979 Lähetisyhdistys Kylväjän ja vuonna 1994 Medialähetys Sanansaattajat kirkon lähetysjärjestöksi. Näillä seitsemällä järjestöllä on kirkolliskokouksen päätösten nojalla kirkon lähetysjärjestön asema.

Esitys:

Piispainkokous esittää, että kirkolliskokous hyväksyy liitteenä olevan ehdotuksen kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisen periaatteista ja että nämä periaatteet astuvat välittömästi voimaan kirkolliskokouksen päätettyä hyväksyä ne.

PIISPAINKOKOUKSEN ESITYS 10.4.2018 KIRKON LÄHETYSJÄRJESTÖKSI HYVÄKSYMISEN PERIAATTEIKSI

1. MENETTELY

- 1.1 Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisestä ja tämän aseman lakkauttamisesta on piispainkokouksen tehtävä esitys.
- 1.2 Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksytty järjestö allekirjoittaa perussopimuksen kirkkohallituksen kanssa lähetystyön järjestämisestä.

2. HYVÄKSYMISEN EDELLYTYKSET

Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksyminen ja tämän aseman säilyttäminen edellyttää, jollei kirkolliskokous erityisistä syistä toisin päätä, seuraavaa:

- 2.1 Järjestön työ tapahtuu sääntöjen mukaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuksen pohjalta kirkon yhteydessä. Järjestö toteuttaa toiminnassaan kirkon hyväksymää kirkon lähetysten peruslinjausta ja sen toimintaperiaatteita.
 - 2.2. Järjestö on tarpeen kirkon lähetystehtävän toteuttamiseksi.
 - 2.3. Ulkomaisilla työalueilla tapahtuva toiminta on sekä sääntöjen mukaan että käytännössä järjestön päätehtävä tai kuuluu järjestön keskeisiin työmuotoihin.
- 2.4. Milloin työalueelle ei ole vielä syntynyt seurakuntaa, tulee lähetysjärjestöjen työntekijöiden noudattaa sakramenttien hoitamisessa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestystä.

3. HYVÄKSYMISEEN LIITETTÄVÄT EHDOT

Kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymistä koskevaan päätökseen voidaan liittää kirkolliskokouksen tarpeellisiksi katsomia ehtoja. Tällaisia ovat:

- 3.1 Järjestön tulee antaa vuosittain linjauksistaan, toiminnastaan ja taloudestaan tietoja piispainkokoukselle sekä toimia yhteistyössä Kirkon lähetystyön keskuksen ja muiden kirkon lähetysjärjestöjen kanssa.
- 3.2 Järjestön tulee tiedottaa piispainkokoukselle suunnitelmistaan, jotka koskevat sen toiminnan uusia merkittäviä avauksia yhteistyökumppaneiden kanssa kahdenvälisissä tai monenvälisissä suhteissa ja/tai verkostoissa, tai kun se suunnittelee uusia yhteistyösopimuksia ulkomaisten kirkkojen tai muiden kumppaneiden kanssa, tai kun se aikoo uusia voimassaolevia sopimuksiaan, joihin on tullut merkittäviä muutoksia.

4. LAAJENNETUN PIISPAINKOKOUKSEN JA KIRKOLLISKOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT LÄHETYSJÄRJESTÖT

Kirkolliskokous katsoo, että laajennetun piispainkokouksen ja kirkolliskokouksen aiemmin kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymä järjestö säilyttää asemansa, ellei järjestö ilmoita, ettei se hyväksy edellä mainittuja kirkon lähetysjärjestöksi hyväksymisen edellytyksiä ja ehtoja.

Tämä päätös tulee voimaan päivänä kuuta 20..